

Borchette-planen:

Bryssel avgjør lønna

EF utarbeider nå i største hemmelighet en plan som inkluderer med at lønns- og inntektsnivået i Fellesmarkedslandene skal harmoniseres.

Konkret går denne såkalte Borschette-planen ut på å få i stand samordnede lønnsoppgjør i hele EF, både når det gjelder tidspunkt og ekspansjon i inntektsnivået.

Det vil bli utarbeidet bestemmelser om et felles tak — en øvre grense — på dagens inntektsnivå og på økningen av inntektsnivået i tiden som kommer.

Borschette-planen går videre ut på å fastsette først en felles ramme for lønnsinntektene — for deretter å fordele denne på de enkelte medlemslandene.

For å gjøre dette helt klart: Forslaget går ut på at norske arbeideres lønnsnivå skal avgjøres i Bryssel, at det skal bli samlede lønns- og inntektsoppgjør for alle EF-landene.

Som om dette ikke er nok blir det i tilknytning til Borschette-planen arbeidet med en gradvis nedbygging av de sosiale trygdeytelser innenfor EF. Hovedårsaken er — ifølge Fellesskapets eksperter — at de summer som hvert år blir utbetalt over de sosiale budsjetter utgjør en viktig del av befolkningens kjøpekraft. Kamp mot inflasjon — og en harmonisering av lønnsnivået — gjør at trygdeytelsene må bringes under kontroll er oppfatningen i kommisjonen.

Konkret betyr dette at mange forskjellige ytelser som sykehusopphold, medisiner etc. gradvis vil bli gjenstand for redusert betaling fra offentlige trygdekasser. Frankrike gjennomførte f. eks. allerede så tidlig som i 1967 en ordning som bare gav 70—80 pst. refusjon på slike trygdeytelser. De resterende prosentbeløp vil da bare kunne bli dekket ved dyrere private sykeforsikringer. Kommisjonen har også gitt uttrykk for ønske om kontroll med — og harmonisering av — andre ytelser som pensjon

og barnetrygd. Det er eventuelt snakk om å redusere realverdien av slike trygdeytelser ved ikke å ta hensyn til prisstigningsutviklingen og inflasjon.

Kommisjonen anser en slik harmonisering av de sosiale ytelser som en vesentlig side ved utarbeidelsen av en felles inntektspolitikk.

Tjener disse planene de fagorganisertes interesser? Vil norske arbeidere at deres lønninger skal bestemmes i Brussel? Vil de at deres pensjon og andre sosiale ytelser skal fastsettes i EF?

Har ikke mannen i kjeledress noe å si?

tvunget til å flytte utenlands ved et EF-nei.»

Det er fem administrerende direktører som står fram på rad og velsignet klart avslører sin samfunns- holdning.

Hvem er det som tvinger dem til å emigrere?

Jo, det er det flertall i folket som sier nei til kapitalkreftenes frie spill og ønsker medbestemmelse og en demokratisk styring med samfunns- godene, herunder også de verdier som norske arbeidere har skapt i våre bedrifter.

Vi har også sett at andre ting «tvinger» norske bedriftsherrer til etablering utenlands, i «innvesteringsvennlige» land. Nå sist Viking-konsernet som flytter en del av sin produksjon til Malaysia. — Der er arbeidslønnen 1/15 av hva den er i Norge. I Askim er det noen hundre som mister jobben.

Er du stadig i tvil om at kapitaleiernes fellesskap er

et ganske annet enn lønns- takernes?

Stem nei til de administrerende direktørers fellesskap 25. september. De vil helst søke dit privatkapitalen yngler mest, uansett medlemskap eller ikke.

Handelsavtale

I sin iver etter å slakte den svenske handelsavtalen snubler tilhengerne nå i beina på hverandre.

Arbeiderbladet presterer på ledersida en tegning av Palme og en industrileder, med følgende tekst: «Både LO og industrien er misfornøyd med handelsavtalen. — Ja, men vi har full støtte fra de norske EF-motstanderne».

Norges Industri (organ for Norges Industriforbund) har valgt dette utgangspunkt: «Palme & Co. alene om å lovprise handelsavtalen».

Angrepene på den svenske handelsavtalen er også et angrep på svensk arbeiderbevegelse. Men det opp- tar visst ikke Arbeiderbladet synnerlig. Det har visst intet i mot å henge i spann med Industriforbundet. Avslutningene med rest-EFTA viser at handelsavtale er et realistisk alternativ. De forskjellige avtalene har varierende innhold. Det viser hvilke forhandlingsmuligheter Norge har ved et nei i september. En svenske løsning er en av mulighetene. Hvilken former vi velger blir gjenstand for forhandlinger.

Les:

Dyrere å leve

EF splitter Norden

Økende avmakt i EF

Forskjell på pasienter

Stormønstring

Den 16. og 17. september innbyr Faglig Utvalg til arbeiderbevegelsens stormønstring i sluttkampen før folkeavstemningen. Programmet sendes i disse dager ut til fagforeninger og bedrifts- klubber over hele landet. En venter seg 600 til 700 delegater under konferansen som vil ta opp arbeiderbevegelsens stilling til EF-saken — i norsk, nordisk og globalt perspektiv. Særlig setter en forventninger til det nordiske innslag.

Vi kommer med fyldig omtale i neste nummer.

Stort oppslag i Aften- posten:

«Norske bedrifter blir

Islands industriminister:

EF splitter Norden — Island stoler på egne krefter

Magnus Kjartanson, industriminister i den islandske regjering, peker i dette intervjuet på årsakene til at Island velger å stå utenfor EF. Et av de viktigste argumenter er Romatraktatens prinsipper om fri kapitalbevegelse og fri etableringsrett.

— Bare det faktum at Romatraktaten bygger på prinsippene om fri kapitalbevegelse og fri etableringsrett, er nok til at ingue her på Island ønsker fullt medlemskap i EF, sier Magnus Kjartanson til «Trygge Arbeidsplasser».

— Den islandske industriutbygging er, som dere vet, av ny dato, og vi har hatt en meget heftig debatt om hvilken form den skulle anta. Den forrige regjering hadde den oppfatning at vi ikke kunne klare oppbyggingen selv. Som en følge av dette laget man en overenskomst med et sveitsisk monopol — Alusuisse. Vårt første og eneste aluminiumsverk ble således fullstendig på utenlandske hender, ikke engang underlagt islandsk lov. Enhver kan tenke seg hvor en slik politikk vill ha ført hen. Den nåværende industri-politikk set-

ter som et krav at det skal være full islandsk kontroll over industriutbyggingen. Romatraktatens prinsipper står således i skarp kontrast til vårt krav om islandsk styring av utbyggingen.

Vi vil ikke finne oss i at Islands selvstendighet og uavhengighet blir krenket av utenlandske kapitalinteresser. Utenlandske selskaper er ikke først og fremst ute etter å utbygge vårt samfunn, men etter maksimal fortjeneste. Og vi kan da ikke bare legge oss etter profittinteressene.

— Men dere har forhandlet om en handelsavtale?

— Vi vil selvfølgelig ha handel med EF, og gjennom handelsavtalen har vi fått tollfrihet for våre produkter etter en overgangstid. Faktisk trapper EF ned tollene raskere enn oss. Avtalen er for så vidt en kopi av EFTA-overen-

skomsten. Men det viktige er at avtalen ikke binder oss på noen måte når det gjelder utbyggingen av vårt samfunn. Nettopp av denne grunn er avtalen meget godt mottatt her på Island.

— I Norge heter det at vi er for små til å stå utenfor. Island er enda mindre?

— Nettopp det at vi er et lite samfunn er et viktig argument for å stå utenfor. Vår erfaring er at vi kan klare oss meget godt på egne ben, og de framskritt vi har gjort de siste 50 år har skjedd ved egne krefter.

Vi glemmer ikke så fort de 700 år under Danmark. Der som vi blir en del av en stor helhet — under en sentral ledelse — vil vi nok oppleve å bli betraktet som et *grenseproblem*, vel omtrent som Nord-kalotten hos dere. Vi kan ikke forvente at andre er like interessert i vår eksistens som islendingene selv, og derfor er den nasjonale selvstendighet en betingelse for oss og ikke en floskel.

— Men Island vil vel ikke isolere seg. Hva med Norden?

— Vi har alltid ivret for et økt nordisk samarbeide — både politisk og økonomisk. Som mangeårig medlem av Nordisk Råd har jeg ofte talt for dette, men jeg har også gitt uttrykk for at forskjellig tilknytning til EF for de nordiske land legger grunnen for splittelse i Norden. Der som Norge og Danmark blir medlem, vil vi nok kunne fortsette samarbeidet på noen områder, men det viktigste — økonomisk samarbeid — vil bli holdt utenfor. Jeg tror jeg vil si det så sterkt som at norsk-dansk medlemskap vil være katastrofalt for det framtidige nordiske samarbeide.

Kraftig NEI fra Kiruna

Kort rapport fra Gruvearbeiderforbundets kongress i Kiruna 5.—12. august:

Kongressen vedtok å pålegge forbundsstyret med all kraft å motarbeide enhver form for tilslutning til EF «som bare gir gagner storfinansien og setter vårt lands nøytralitet i fare, samt setter det svenske samfunn i et avhengighetsforhold til imperialistiske krefter».

Vedtaket ble gjort enstemmig og med akklamasjon.

TRYGGE ARBEIDSPLASSER

Redaktør: ERLING A. HANSEN

Redaksjonssekretær: LISE WINTHER

Redaksjonskomité:

Rolf Dahl, Kjell Fiskerud, Roald Halvorsen,

Ragnar Kalheim og Matz Sandman

Trykt i Dagbladets trykkeri

Forberedt på alt

Vi går inn i siste runde i kampen mot EEC-medlemskap, og uten å være spåmenn tør vi forutsi at agitasjonen fra tilhenger-siden vil bli preget av de groveste virkemidler i de ukene som gjenstår. Det strengt fortrolige aksjonsopplegget fra ja-folkene — som altså ikke er så fortrolig lenger — taler sitt tydelige sprog. Argumenteringens tid er forbi, heretter vil de føre agitasjonen på det følelsesmessige plan.

Apenbart for å underbygge det påståtte fredsbevarende moment ved EEC-medlemskap skal Telavåg-iragedien fra siste krig utnyttes i et såkalt «fredsmøte» trass i at den lokale befolkning er avgjort imot. For å tåkelegge den avgivelse av selv-råderett de er villig til å foreta, skal det arrangeres et Eidsvollmøte hvor EEC-medlemskap formodentlig vil bli fremstilt som en videreføring av grunnlovsverket.

Allerede på dette tidspunkt antydes detonerings av en politisk «bombe» like før avstemningsdagen. Om denne bomben dreier seg om «kabinettspørsmålet» eller ikke, er det klinkende klart at det ikke dreier seg om saklig argumentering til hjelp for det norske folk ved avstemningen. Tvertom, det er bevisst fiske i grumset vann, en desperasjonens taktikk. Vi er de siste til å godta en slik taktikk, men vi er de første til å forstå den. Etter en propagandakampanje som savner sidestykke i norsk historie, må ja-folkene konstatere at befolkningen holder stand.

De har rådd over ubegrensede ressurser, over statsapparatet, pressen og de andre massemedia, nytt godt av støtte fra parti- og organisasjonsbyråkrater, fra industri og handel, fra det meste av det som offisielt «teller» i dette samfunn. Men folket har sin dømmekraft i behold. Det er forståelig at ja-siden gripes av desperasjon. Av desperate folk kan man som kjent vente seg hva som helst. Det er vi da også forberedt på. Men uansett hvor mange politiske bomber eller provokasjoner de kommer til å forsøke seg med, vil de ikke lykkes. De er gjennomskuet på forhånd.

Ronald Bye - demokrati

Ronald Bye — partisekretæren — har i likhet med de fleste liten tro på argumentene om EF-medlemskapets velsignelser for Norge. Et av hans viktigste håp foran folkeavstemningen er derfor (ifølge Aftenposten) at «motstanderne i partiet ikke tar konsvensen av sitt syn og stemmer mot sitt parti».

Partisekretæren oppfordrer altså indirekte folk til å stemme mot sin egen overbevisning. Og vi som trodde at Ronald Bye var en av mennene bak «Demokrati i hverdagen»-programmet. Vi synes ærlig talt det er uansvarlig å oppfordre til handlinger som står stikk i strid med grunntanken i ethvert demokrati.

EF's tilbud til arbeidsfolk:

Økende avmakt

Av Oddvar Stølen

Oddvar Stølen er journalist i ukebladet Aktuell. Han var en av de første norske pressefolk som alvorlig forsøkte å treng inn i problematikken vedrørende arbeidsmiljøet og som så det som sin oppgave å bringe fylldige arbeidslivsreportasjer, sett fra de ansattes synsvinkel. Stølen har også etter oppdrag fra LO forfattet «LO-debatt om arbeidsmiljøet».

Arbeidsmiljø-spørsmålene vil — uansett medlemskap eller ikke — snart bli de viktigste for arbeidsfolk flest. Om vi i det hele tatt skal kunne hanskes med disse pro-

blemene, avhenger derimot av det vi kan kalle en høy grad av indre styring.

Generalsekretæren i den sosialdemokratiske fagbevegelsen i Belgia, FGTE, sa under FGTE's ekstraordinære kongress i fjor:

«Utviklingen går mot et europeisk teknokrati der man prioriterer produksjonen for produksjonens skyld, vekst for vekstens skyld og konsentrasjon for konsentrasjonens skyld — og dette fordi pengemaktens beskyttede interesser settes foran arbeidernes».

Det er kapitaleiernes måte å bruke teknologien på som

har skapt miljøproblemer i det moderne arbeidsliv. At arbeidsmiljø-problemene i Norge allerede er store, vet man. Hvordan skal arbeidstakerne i Norge kunne drive gjennom miljø-krav om — for eksempel ombygging av maskiner med høyt støy-nivå, utskifting av helsefarlige stoffer i produksjonen etc. — når arbeidsgiverne bare kan avvise kravet under henvisning til at da må de samme endringer gjøres innen alle bedrifter i samme bransje innen hele EF-området? I et system som sverger til den frie markedsøkonomi kan en vente at prinsippet om ikke-

diskriminering vil dukke opp i mange sammenhenger. I alle fall vil man få høre om «konkurransforvridning» i tilfelle det offentlige forsøker å bruke kredittpolitiske eller andre økonomiske tiltak for å hjelpe en bedrift.

Medlemskap i EF vil innebære at den utviklingen som skaper miljøproblemer i arbeidslivet, vil skyte fart: Strukturendringene i næringslivet vil skje i hurtigere tempo. Konkurransen øker, effektiviteten intensiveres, primærnæringene bygges hurtigere ned, en raskere omstrukturering av bedriftsmønstrer i retning av stor-

drift, økende konsentrasjoner, en økende flom av arbeidsfolk på flyttefot fra sine opprinnelige miljøer til tettsteder og industribyer, urbanisering, frustrasjon og økende sosiale problemer.

Om det skulle lykkes for norsk fagbevegelse å gjennomføre en viss form for bedrifts-demokratisering «på gulvet», som det heter, vil likevel avstanden til de styrende teknokrater i Bryssel være så lang, at arbeidsfolks innflytelse på utviklingen vil være lik null.

Å tilby arbeidsfolk medlemskap i EF, er å tilby økende avmakt.

Det blir dyrere å leve

Matvarer blir dyrere dersom Norge går med i EF. Alt i en rapport 2. juni 1967 slo regjeringens markedsutvalg dette fast:

«Forbrukernes utgiftsbudsjett vil øke med ca. 700 millioner kroner. I virkeligheten blir utslaget for forbrukerne større, da endringer i omsetningsleddenes avanse og omsetning kommer i tillegg».

Norges Bondelag har regnet ut hvor store utslagene på ulike matvarer vil bli. Ost, kjøtt, smør og melk vil stige mest i pris. 1 kg hvitost som i dag koster rundt 12 kroner vil komme opp på kr. 15,50 ved EF-medlemskap. Sukkeret vil stige med én kr. pr. kg. Ett kilo smør koster i dag rundt 12 kroner i Norge. I EF må vi betale 20 kroner. Også prisene på melk og mel vil gå opp.

Dette er matvarer vi helt sikkert vet vil gå opp i pris. Det er ikke foretatt beregninger for alle slags varer. Men vi må regne med at også andre forbruksvarer blir dyrere. Norges Bondelag har bare foretatt beregninger for enkelte

matvarer. F. eks. er det klart at kaffe, brød og kjøtt også vil stige.

* * *

Dersom Norge blir medlem av EF, vil landets andel av EFs fellesbudsjett i 1983 beløpe seg til ca. 1426 millioner kroner.

Det norske bidraget blir gjennomsnittlig på fire millioner om dagen. Det betyr at hver skattyter i gjennomsnitt må ut med 800—900 kroner i året til byråkratiet i Brussel.

Ved EF-inntreden vil Norge allerede i 1973 betale en medlemskontingent på 248 millioner kroner. Allerede året etter vil beløpet ha kommet opp i 338 millioner for så å stige til 886 millioner i 1978. Deretter vil vårt årlige bidrag til fellesbudsjettet stige med 10 pst. pr. år — og altså komme opp i 1426 millioner i 1983.

Er norske skattytere interessert i å gi 800—900 kroner i løpet av et eneste år til kjempebyråkratiet i Brussel? Til en politikk som styrker kapitalkreftene,

gjennom fri kapitalbevegelse, fri etableringsrett og fritt arbeidsmarked?

* * *

Boutgiftene vil stige betydelig ved norsk EF-medlemskap. Dersom en leilighet med f. eks. et husbanklån på på 85 000 kroner var blitt bygd med Norge som EF-medlem, ville husleien blitt 1700 kroner dyrere pr. år enn med Norge utenfor EF.

Innenfor EF vil obligasjonsrenten øke med minst 2 pst. Dette betyr at de lån som staten må ta opp for å skaffe kapital til boligbygging og andre formål som dekkes ved hjelp av statsbankene, blir vesentlig dyrere. Disse økte kostnadene vil bl. a. bli veltet over på leieboerne — på toppen av at familier i nye boliger fra før har høye — og stadig stigende boutgifter.

Når unge mennesker i dag skal stifte hjem og flytte inn i ny bolig, er det de færreste som kan unngå å låne til deler av innskuddet.

Også renter på lån til slike innskudd må man regne med vil stige ved EF-medlemskap.

Klasseforskjell på sykehusene

Det er ingen nyhet at bedrestilt i mange EF-land kan få en annen behandling enn vanlig folk på sykehus.

Regjeringens Mork-utvalg skriver om dette: «Ved å betale en høyere pris, får man bedre forpleiningsstandard. I praksis innebærer dette også ofte bedre medisinsk behandling.» Det oppsiktsvekkende er at dette systemet forsvares på offisielt EF-hold. Tidsskriftet Sosial Trygd hadde i januar i år et intervju med generaldirektør Francois Vinck.

Han var, inntil sist sommer, «sosialminister» i EF-kommisjonen.

Intervjueren spør:

— På mange sykehus og helseinstitusjoner i EF-landene er det klasseinndeling og derigjennom forskjellsbehandling. De som får sitt opphold dekket av de offentlige trygder, ligger på 3. klasse, mens de som har penger nok blir plassert på enerom med telefon og god forpleining. Er slike ting forenlig med en progressiv sosialpolitikk?

Vinck svarer: — Det dreier seg i første rekke om forskjellig forpleining, og ikke om forskjell i behandling. Kanskje er det ikke alltid så fordelaktig å ligge på enerom. Vi vet i det hele tatt for lite om hva som er best for den enkelte.»

Med dette slappe og likeglade svar viser «sosialminister» Vinck sitt sosiale syn. Det avviker ganske meget fra norsk tenking om retten til medisinsk forpleining og behandling.

I EF: Best å være velstående

Reis til EF og bli rik dersom du enten er generaldirektør, professor eller bedriftsleder.

En generaldirektør tjener gjennomsnittelig fire ganger så mye som et postbud i Norge. I England tjener han gjennomsnittelig ti ganger så mye. Dersom man setter lønnen til et postbud lik 100, får en følgende sammenlignbare tall for lønnen til generaldirektoren i Norge og noen EF-land:

I Norge	386
I Frankrike	718
I Nederland	727

I Vest-Tyskland	797
I England	1014

En professor tjener gjennomsnittelig tre ganger så mye som et postbud i Norge, mens han tjener fem ganger så mye i England. Dersom man gjør samme oppstilling som ovenfor vil det se slik ut:

I Norge	292
I Vest-Tyskland	400
I Frankrike	415
I Nederland	510
I England	530

Dersom du vil tjene minst 340 000 kroner i året, da bør du reise til et EF-land og bli industrileder:

Tidsskriftet «European Business» har nylig publisert en statistikk om lønnsforholdene for bedriftsledere i ulike europeiske land.

Bare 1 pst. av de norske bedriftslederne tjener 340 000 kroner pr. år, mens hele 40 pst. av de tyske har en slik lønn.

Prosentdelen som tjener over 340 000 i året ser slik ut:

Norge	1 pst.
Belgia	36 pst.
Frankrike	34 pst.
Nederland	39 pst.
Vest-Tyskland	40 pst.

Det er selvfølgelig noe av bakgrunnen for at arbeidere i Frankrike, Tyskland, Belgia og Nederland tjener dårligere enn norske arbeidere.

Reis til EF — bli RIK — dersom du er generaldirektør, professor eller bedriftsleder.

Fjern som planeten Venus

Før oss er LO-kongressens vedtak om EF like fjernt og uinteressant som planten Venus, heter det i en uttalelse fra Oslo Bryggearbeideres Forening.

En ganske treffende karakteristikk. Vi antar at kongressens svar ville ha blitt: — Takk, i like måte! — men det skulle ikke være vanskelig å finne ut hvem som har begge bein på jorda i dette spørsmålet.

Bryggearbeiderne gjør det klart at korttidssekretærene er uønsket på arbeidsplassen, og er ikke alene om det.

Det kommer stadig nye reaksjoner fra arbeidsplassene på LOs korttidssekretærer med lynkurs i riktig EF-tenkning.

Klubbstyret ved Spigerverket tar sterk avstand fra dette utspill fra LO-toppen, de fagorganiserte ved Molde Verft sier nei takk til besøk og mener medlemmenes kontingentpenger er beregnet til annet bruk. Bedriftsklubben ved Volda Mek. Verksted fraber seg et hver besøk og enhver propagandatrykksak fra LO's side hva EF-saken angår. Like skarpe er uttalelsene fra verkstedklubben ved Thun-Eureka, fra klubbstyret ved Asea — Per Kure som hevder at LO ikke har behandlet EF-saken på en demokratisk måte. På møte i verkstedklubben ved Tangen Verft ble det bevilget kr. 1000 til Folkebevegelsens informasjonsarbeid, samtidig som LOs korttidssekretær ble erklært uønsket, — for å nevne noen av de siste uttalelser fra arbeidsplassene.

Ronald Bye's valgmaskin

Ronald Bye opplyste på en pressekonferanse i begynnelsen av august at DNA nå setter inn sine 30 000 valgarbeidere. I vanlige valgkamper kan det nok være at tallet har noe for seg, men i denne situasjon, hvor partiet er splittet, er denne valgarbeiderhæren en papir-tiger av dimensjoner.

De fleste av partiets arbeidsplasskontakter er EF-motstandere, og lar seg neppe behandle som roboter i denne saken. Men det blir vel slik når partibyråkrater skal ha kontakt med grunnplanet — det er jo to år mellom hver gang.

